

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

กรมประชาสัมพันธ์
รับที่ ๑/๙๔๖
วันที่ ๖/๑/๕๖
เวลา ๐๖.๑๕๖

ส่วนราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๕๓๗๖
 ที่ นร ๐๑๐๑/ว ๒๐๐๖ วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง แนวทางประหยัดน้ำในหน่วยงานภาครัฐ

เรียน หัวหน้าส่วนราชการระดับกรม รัฐวิสาหกิจในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี และหน่วยงานของรัฐ
 ในกำกับของสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักนายกรัฐมนตรีขอส่งสำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด
 ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๒๕๘ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เรื่อง แนวทางประหยัดน้ำในหน่วยงานภาครัฐ
 ดังมีรายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางพัชราภรณ์ อินทรีย์รงค์)

รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
 ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ นร ๐๒๐๑.๐๑/ว ๑๙๔๔

เรียน ผอ.สำนัก, ผอ.กอง และหัวหน้าหน่วยงาน
 เพื่อโปรดทราบ

(นายเสมอ นิมเงิน)

เลขานุการกรม

๓ ก.ค. ๕๘

เรียน อปส.

สพ. แจ้งเรื่อง แนวทางประหยัดน้ำในหน่วยงานภาครัฐ
 ซึ่ง ครม. มีมติเห็นชอบแล้ว ในคราวประชุมวันที่ ๒๘ ก.ค. ๕๘
 ให้ กปส. ทราบและถือปฏิบัติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และเห็นสมควรแจ้งเวียนให้
 หน่วยงานทราบทั่วกัน

(นายเสมอ นิมเงิน)

ลก.ก.

๕ ส.ค. ๕๘

(๓)

- ทราบ
- ดำเนินการตามเสนอ

(นายอภิรักษ์ จันทรง)

อปส.

- ๓ ก.ย. ๒๕๕๘

อปส. (นายอภิรักษ์ จันทรง) 5225

๖ ส.ค. ๕๘

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๒๔๘

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

เลขที่รับ	๑๒๗๑๓
วันที่	๕ ก.ค. ๕๘
เวลา	๐๗.๑๗ น.

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เลขที่รับ	๑๒๗๑๓
วันที่	๕ ก.ค. ๕๘
เวลา	๑๑.๐๓ น.

เรื่อง แนวทางประหยัดน้ำในหน่วยงานภาครัฐ
เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๗๗๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๖๐๔๒/๓๙๑๒
ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘

๕๘๑๕

ด้วยกรมทรัพยากรน้ำในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ได้เสนอแนวทางประหยัดน้ำในหน่วยงานภาครัฐ ตามมติคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ที่ให้ขอความร่วมมือทุกภาคส่วนร่วมกันประหยัดน้ำ โดยให้หน่วยงานภาครัฐ ลดการใช้น้ำอย่างน้อยร้อยละ ๑๐ และรายงานผลทุกเดือน ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

๗๗๓

๕๘๑๕

๕๘๑๕

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เห็นชอบแนวทางการประหยัดน้ำในหน่วยงานภาครัฐ ตามที่กรมทรัพยากรน้ำในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอได้โปรดแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอำพน กิตติอำพน)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๒๖ (สกล) ๔๔๒ (บุษกร)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖

www.cabinet.thaigov.go.th (สกล/บุษกร)

นางเนาวรัตน์

๕๘๑๕

(นางแก้วตา เพ็ชรสุกใส)

เลขาธิการสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๐๖๐๔.๒/๓๗๑๖

คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
๑๘๐/๓ ถนนพระรามที่ ๖ ซอย ๓๔
เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง แนวทางประหยัดน้ำในหน่วยงานภาครัฐ

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
ประธานกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สรุปผลการประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘
๒. แนวทางประหยัดน้ำในหน่วยงานภาครัฐ

ตามที่ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้มีการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล และมีมติให้ขอความร่วมมือทุกภาคส่วนร่วมกันประหยัดน้ำ โดยให้หน่วยงานภาครัฐลดการใช้น้ำอย่างน้อยร้อยละ ๑๐ และรายงานผลทุกเดือน รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

กรมทรัพยากรน้ำในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ได้จัดทำแนวทางประหยัดน้ำในหน่วยงานภาครัฐ ตามความเห็นของที่ประชุมดังกล่าวแล้ว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ เห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรี ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายจตุพร บุรุษพัฒน์)
อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ
กรรมการและเลขานุการ
คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

กรมทรัพยากรน้ำ

โทร. ๐ ๒๒๗๑ ๖๑๘๓, ๐ ๒๒๗๑ ๖๒๘๐

โทรสาร ๐ ๒๒๘๘ ๖๖๒๑, ๐ ๒๒๗๑ ๖๒๘๐

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวบุษกร ทวีวิไล)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

สรุปผลการประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘

วันพุธที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ณ ดิกลันตีโมเดิร์น (หลังใน) ทำเนียบรัฐบาล

คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ได้มีการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ดิกลันตีโมเดิร์น (หลังใน) ทำเนียบรัฐบาล ที่ประชุมมีการพิจารณาและรับทราบเรื่องต่าง ๆ สรุปได้ ดังนี้

๑. เรื่องเพื่อพิจารณา ๔ เรื่อง

๑.๑ การเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหากล้วยโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ โครงการจ้างงานเพื่อการชลประทาน โครงการปรับโครงสร้างการผลิต (การปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวนาปรังเป็นพืชอื่นที่ใช้น้ำน้อยกว่า และการปรับเปลี่ยนนาข้าวเป็นเกษตรกรรมทางเลือก และโครงการฟาร์มชุมชน เพื่อพัฒนาแหล่งอาหารของชุมชน สร้างรายได้ และพัฒนาแหล่งน้ำ เสนอขอความเห็นชอบแผนงานการปรับโครงสร้างการผลิต และโครงการฟาร์มชุมชน เฉพาะรายการค่าชดเชยดอกเบี้ยและงบบุคลากรรวม ๑,๓๔๐.๕๐ ล้านบาท และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ ครม. พิจารณาต่อไป

มติที่ประชุม

เห็นชอบในหลักการ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนและเพิ่มเงินหมุนเวียนให้ท้องถิ่น

๑.๒ การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อให้การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำนำไปสู่การปฏิบัติ เป็นแผนที่สมบูรณ์สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ มีการบูรณาการงบประมาณของหน่วยงาน รวมทั้งการติดตามประเมินผลโครงการ เห็นควรแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ฯ ๕ คณะ ได้แก่ ๑) คณะอนุกรรมการจัดทำแผนงานการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒) คณะอนุกรรมการกลั่นกรองงบประมาณและโครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๓) คณะอนุกรรมการวิเคราะห์สถานการณ์และบริหารน้ำ ๔) คณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผลแผนงานโครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๕) คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม

มติที่ประชุม

เห็นชอบในหลักการให้จัดตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อขับเคลื่อนงาน ๔ คณะ ได้แก่

๑. คณะอนุกรรมการด้านจัดหาน้ำ ๒. คณะอนุกรรมการด้านการใช้น้ำ
๓. คณะอนุกรรมการด้านวิเคราะห์ติดตามสถานการณ์น้ำและแก้ปัญหา น้ำ และ
๔. คณะอนุกรรมการด้านประชาสัมพันธ์ โดยมอบให้ฝ่ายเลขานุการประสานผู้เกี่ยวข้องพิจารณาชื่อของคณะอนุกรรมการ รวมทั้งอำนาจหน้าที่และองค์ประกอบจากภาคส่วนต่างๆ เสนอประธาน กนช. ลงนามแต่งตั้งต่อไป

๑.๓ การแต่งตั้งผู้แทนกลุ่มต่าง ๆ ในคณะกรรมการลุ่มน้ำซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ โดยขณะนี้กรรมการลุ่มน้ำภาคประชาชนได้สิ้นสุดวาระการดำรงตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ กรมทรัพยากรน้ำได้ดำเนินการสรรหาบุคคล ผู้แทนกลุ่มบุคคล คัดเลือกเป็นกรรมการลุ่มน้ำภาคประชาชน ในคณะกรรมการลุ่มน้ำแทนตำแหน่งที่พ้นจากวาระเมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๕๖ จำนวน ๓๘๑ คน ข้อเสนอ

ขอความเห็นชอบแต่งตั้งผู้ที่ได้รับการสรรหา ๓๙๑ คน เป็นกรรมการลุ่มน้ำ หรือ ดำเนินการสรรหาใหม่ ซึ่งจะใช้เวลา ๖-๘ เดือน หรือให้ตรวจสอบคณะกรรมการที่ได้รับการคัดเลือก ๓๙๑ คน และนำมาพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

มติที่ประชุม

มอบฝ่ายเลขานุการพิจารณาแนวทางในการสรรหาคณะกรรมการลุ่มน้ำ หากต้องดำเนินการสรรหาใหม่ และให้ติดตามกระบวนการพิจารณาร่าง พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... ซึ่งหากประกาศใช้เมื่อใดก็อาจมีการสรรหาใหม่อีกครั้ง โดยให้พิจารณาให้เกิดความเหมาะสม ไม่สร้างภาระให้แก่ภาคส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสรรหาดังกล่าวเกินความจำเป็น

๑.๔ แนวทางการแก้ไขปัญหาหน้าอุบโศกบริโศกพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล มี ๔ แนวทางได้แก่ ๑) การใช้น้ำจากลุ่มน้ำแม่กลอง ๒) การหาจุดรับน้ำที่อยู่สูงกว่าแทนคลองสำแล เพื่อประหยัดการใช้น้ำจัดดินน้ำเค็ม ๓) การสร้างแหล่งน้ำเพื่อเป็นน้ำดิบของการประปานครหลวง เช่น เชื้อนคลองบ้านนา จ.นครนายก ๔) การใช้น้ำ Dead storage จากเขื่อนภูมิพลและเขื่อนสิริกิติ์

มติที่ประชุม

เห็นชอบในหลักการให้ศึกษาทางเลือกที่เหมาะสม และดำเนินการเพิ่มความมั่นคงของน้ำดิบเพื่อการประปานครหลวง โดยให้พิจารณาการนำน้ำบาดาลมาใช้ร่วมกับน้ำผิวดินและให้พิจารณาเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วย

๒. เรื่องเพื่อทราบ ๔ เรื่อง

๒.๑ รับทราบคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๘๕ /๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘

๒.๒ รับทราบมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘ มีมติเห็นชอบ แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (ปี พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๖๙) พร้อมทั้งมอบหมายให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาตินำแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำไปปฏิบัติ

๒.๓ รับทราบการส่งมอบแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและสรุปการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำปี ๒๕๕๙-๒๕๖๙ (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๘) ของคณะกรรมการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อส่งมอบให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

๒.๔ รับทราบสถานการณ์น้ำและการแก้ไขปัญหาในช่วงที่ผ่านมา

๓. เรื่องอื่นๆ มี ๕ เรื่อง

๓.๑ รายงานสรุปข้อเสนอแผนการดำเนินงานปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำพื้นที่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยาลงสู่แก้มลิงมหาชัย - สนามชัย ในภาพรวมแบบบูรณาการ ผลการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.)

มติที่ประชุม

มอบกรมชลประทานนำผลการศึกษาของ กปร. ไปพิจารณาดำเนินการต่อไป

๓.๒ ข้อสั่งการนายกรัฐมนตรี เรื่อง ผลการติดตามโครงการของมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริพื้นที่จังหวัดน่านไปปฏิบัติ กรณีการจ้างเกษตรกรขุดบ่อน้ำในที่ดินของตนเองที่ประสบปัญหาเดือดร้อน

มติที่ประชุม

มอบหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามข้อสั่งการ

๓.๓ งานเร่งด่วน เช่น เรื่องที่เสนอ กนช. พิจารณาให้ความเห็น ควรให้ประธานกรรมการฯ พิจารณาลงนามเสนอความเห็นได้โดยไม่ต้องรอให้มีการประชุม กนช. เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและลดขั้นตอนการประชุม

มติที่ประชุม

กรณีมีเรื่องเร่งด่วน มอบฝ่ายเลขานุการหรืออนุกรรมการที่เกี่ยวข้องกลั่นกรองแล้ว เสนอประธานกรรมการพิจารณาสั่งการหรือดำเนินการตามที่เห็นสมควร แล้วให้ฝ่ายเลขานุการนำเสนอ กนช. เพื่อรับทราบต่อไป

๓.๔ คณะรัฐมนตรีมีมติให้กระทรวงคมนาคมร่วมกับคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พิจารณาแนวทางการจัดทำระบบการกักเก็บน้ำและการส่งน้ำควบคู่กับการดำเนินโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองจำนวน ๓ โครงการ ได้แก่ สายบางปะอิน-สระบุรี-นครราชสีมา สายบางใหญ่-กาจนบุรี และสายพญา-มาบตาพุด

มติที่ประชุม

มอบคณะอนุกรรมการฯ ที่เกี่ยวข้องรับไปศึกษาร่วมกับกระทรวงคมนาคมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเสนอ กนช.ต่อไป

๓.๕ สถิติการใช้น้ำประปาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปรากฏว่า หน่วยงานภาครัฐมีการใช้น้ำ ร้อยละ ๑๙ ภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ ๓๒ และภาคครัวเรือน ร้อยละ ๔๙ เห็นควรขอความร่วมมือทุกภาคส่วนร่วมกันประหยัดน้ำ เพื่อปลูกฝังค่านิยมในการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพและรู้คุณค่า เป็นการป้องกันปัญหาการขาดแคลนน้ำในระยะยาวอีกทางหนึ่งด้วย

มติที่ประชุม

ขอความร่วมมือทุกภาคส่วนร่วมกันประหยัดน้ำ โดยให้หน่วยงานภาครัฐลดการใช้น้ำอย่างน้อยร้อยละ ๑๐ และรายงานผลทุกเดือน

๔. ข้อสั่งการของประธานฯ

๔.๑ แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ อาจปรับให้เหมาะสมได้ตามสภาพปัญหาเร่งด่วน และตามลำดับความสำคัญของการพัฒนาประเทศ แม้ว่างบประมาณมีจำกัดแต่ก็ต้องเร่งรัดโดยการเพิ่มประสิทธิภาพ

๔.๒ คณะกรรมการกำหนดนโยบายและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ซึ่งได้ทำแผนยุทธศาสตร์ฯ เสนอคณะรัฐมนตรีแล้วนั้น จะทำหน้าที่ติดตามงานด้านน้ำต่อไปให้เป็นไปตามเป้าหมายและแผนยุทธศาสตร์ฯ

๔.๓ ขอให้ทุกหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องดูแลช่วยเหลือเกษตรกร พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจกับประชาชนทั่วไปให้มากขึ้น เพื่อให้เข้าใจแนวทางการแก้ไขปัญหาย่างยั่งยืน

๔.๔ ให้เร่งแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำในพื้นที่แล้งซ้ำซาก กรณีที่เพิ่มปริมาณน้ำไม่ได้ให้ปรับแผนการใช้พื้นที่ให้เหมาะสมกับศักยภาพ

๔.๕ มาตรการเพิ่มความจุแหล่งน้ำต่างๆ เช่น การขุดลอกเพิ่มความลึกท้องน้ำนั้น เพื่อเพิ่มความจุเก็บกักน้ำโดยรวมในพื้นที่บริเวณท้ายเขื่อน ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องศึกษาและจัดทำกรอบหลักเกณฑ์และแผนปฏิบัติการเสนอภายใน ๑ เดือน และเร่งดำเนินการต่อไปให้ประชาชนมีน้ำใช้เพิ่มขึ้นโดยเร็ว

๔.๖ การประชุม กนช. ครั้งต่อไป ให้รายงานความก้าวหน้าของผลงานต่างๆตามแผนยุทธศาสตร์และข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี ส่วนงานของอนุกรรมการต่างๆและฝ่ายเลขานุการให้รายงานต่อประธานกรรมการเป็นระยะๆ โดยไม่ต้องรอการประชุม

แนวทางประหยัดน้ำในหน่วยงานภาครัฐ

จากการที่ประเทศไทยต้องเผชิญภาวะการขาดแคลนน้ำในช่วงเวลาที่ผ่านมา เกิดการขาดแคลนน้ำในภาคเกษตรกรรม บางพื้นที่เริ่มขาดแคลนน้ำดิบเพื่อการผลิตน้ำประปา และต้องควบคุมปริมาณน้ำเพื่อการรักษาระบบนิเวศ และการผลักดันน้ำเค็ม

สถิติการใช้น้ำในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ในปี ๒๕๕๗ ถึง ๒๕๕๘ มีข้อมูลการใช้น้ำประปาในภาคครัวเรือนร้อยละ ๔๙ ภาคอุตสาหกรรมร้อยละ ๓๒ และภาครัฐร้อยละ ๑๙ ดังนั้น เพื่อเป็นการบรรเทาปัญหาวิกฤติการขาดแคลนน้ำที่เกิดขึ้น จำเป็นที่ทุกภาคส่วนต้องร่วมมือกันประหยัดน้ำ

นายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ประธานกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ได้ประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ ณ ตึกสันติไมตรี(หลังใน) ทำเนียบรัฐบาล เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ซึ่งที่ประชุมมีมติให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินมาตรการประหยัดน้ำ โดยลดปริมาณการใช้น้ำลงอย่างน้อยร้อยละ ๑๐ เป็นการช่วยบรรเทาปัญหาวิกฤติการขาดแคลนน้ำ สร้างความเสมอภาคระหว่างภาคส่วนต่างๆ ในการลดปริมาณการใช้น้ำ และเป็นการปลูกฝังค่านิยมร่วมกันในการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพและรู้คุณค่า

กรมทรัพยากรน้ำ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ จึงได้จัดทำแนวทางประหยัดน้ำในหน่วยงานภาครัฐ โดยลดปริมาณการใช้น้ำลงอย่างน้อยร้อยละ ๑๐ เมื่อเทียบกับปริมาณการใช้น้ำของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ดังต่อไปนี้

แนวทางปฏิบัติเพื่อการประหยัดน้ำอย่างเป็นระบบ

๑. ควรจัดตั้ง “คณะทำงานปฏิบัติการประหยัดน้ำ” ขึ้น เพื่อสร้างความตระหนักและความร่วมมือจากบุคลากรทุกระดับและทุกฝ่าย โดยมีหัวหน้าส่วนราชการเป็นประธาน เพื่อสะท้อนถึงการให้ความสำคัญของการประหยัดน้ำในหน่วยงานภาครัฐ
๒. จัดทำแผนปฏิบัติการประหยัดน้ำ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมติที่ประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ในการประหยัดน้ำ โดยการลดปริมาณการใช้น้ำลงอย่างน้อยร้อยละ ๑๐ เมื่อเทียบกับปริมาณการใช้น้ำของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยแผนปฏิบัติการประหยัดน้ำควรมีความชัดเจนทั้งวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ขั้นตอน วิธีการและระยะเวลาในการปฏิบัติ รวมถึงการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อเป็นแนวทางและกรอบให้บุคลากรของแต่ละหน่วยงานถือเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินการประหยัดน้ำให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนด
๓. ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประหยัดน้ำ
๔. จัดกิจกรรม รณรงค์ เสริมสร้างความเข้าใจ เพื่อให้บุคลากรมีจิตสำนึกในการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า รวมถึงการส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมในการลดการสูญเสียที่ไม่จำเป็น
๕. ติดตามประเมินผล เพื่อทราบความก้าวหน้า และทิศทางการดำเนินงานของแผนงานเปรียบเทียบกับเป้าหมายและกรอบเวลาของแผน ทราบผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน พัฒนามาตรการประหยัดน้ำ ให้เข้มข้นขึ้นหรือยืดหยุ่นลงตามความเหมาะสม รวมถึงการวิเคราะห์ข้อจำกัดเพื่อหาทางแก้ไขมาตรการนั้น หรือการยกเลิกในกรณีที่ไม่เหมาะสมหรือไม่คุ้มค่า

แนวทางปฏิบัติเพื่อการประหยัดน้ำ ระยะสั้น

เป็นแนวทางที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ง่ายในการประหยัดน้ำภายในหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งจะช่วยบรรเทาปัญหาวิกฤติการขาดแคลนน้ำ รวมถึงสร้างความเสมอภาคระหว่างภาคส่วนต่างๆ ในการลดปริมาณการใช้น้ำ เป็นการปลูกฝังค่านิยมร่วมกันในการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพและรู้คุณค่า รวมถึงช่วยลดค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการใช้น้ำอย่างไม่เหมาะสมได้อีกด้วย จึงควรกำหนดให้มีตัวชี้วัด (Key Performance Index: KPI) “ระดับความสำเร็จของการดำเนินมาตรการประหยัดน้ำ” เป็นหนึ่งในกรอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการต่อไป โดย

๑. ให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินมาตรการประหยัดน้ำ เพื่อช่วยบรรเทาปัญหาวิกฤติการขาดแคลนน้ำ รวมถึงสร้างความเสมอภาคระหว่างภาคส่วนต่างๆ ในการลดปริมาณการใช้น้ำลง
๒. ให้สำนักงาน ก.พ.ร. กำหนดให้ “ผลการประหยัดน้ำ” เป็นตัววัดประสิทธิภาพของปลัดกระทรวง อธิบดี ผู้บริหารระดับสูงของทุกหน่วยงาน รวมถึงรัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองท้องถิ่น หน่วยงานตุลาการ หน่วยงานรัฐสภา และโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙
๓. ให้สำนักงาน ก.พ.ร. และ กรมทรัพยากรน้ำ ร่วมกันพิจารณากำหนดเกณฑ์ที่จะใช้สำหรับการประเมินผล
๔. ให้กรมทรัพยากรน้ำ เป็นเจ้าภาพหลักในการติดตามผลและรายงานผลให้คณะรัฐมนตรีทราบ

แนวทางลดปริมาณการใช้น้ำ

๑. สํารวจตรวจสอบการรั่วไหลของน้ำอย่างง่าย เพื่อลดการสูญเสียอย่างเปล่าประโยชน์ โดย
  - ก) ตรวจสอบท่อน้ำรั่วภายในหน่วยงาน ด้วยการปิดก๊อกน้ำทุกตัวภายในหน่วยงาน หลังจาก ที่ทุกคนกลับบ้านแล้ว (หรือเวลาที่แน่ใจว่าไม่มีผู้ใช้น้ำระยะหนึ่ง) จดเลขมาตรวัดน้ำไว้ หากเลขมาตรวัดน้ำเคลื่อนที่โดยที่ยังไม่มีใครเปิดน้ำใช้ ให้เรียกช่างมาตรวจซ่อมทันที
  - ข) ตรวจสอบชักโครกว่ามีจุดรั่วซึมหรือไม่ โดยให้ลองหยดสีผสมอาหารลงในถังพักน้ำ แล้วสังเกตดูคอห่าน หากมีน้ำสีลงมาโดยที่ไม่ได้กดชักโครก ให้รีบจัดการซ่อมแซม
๒. รณรงค์สร้างจิตสำนึกในการประหยัดน้ำ เช่น
  - ก) ไม่เปิดน้ำไหลตลอดเวลาขณะล้างหน้า เพราะจะสูญเสียน้ำโดยเปล่าประโยชน์ นาทีละหลาย ๆ ลิตร
  - ข) ไม่ทิ้งเศษอาหาร กระดาษ สารเคมีทุกชนิด ลงในชักโครก เพราะจะสูญเสียน้ำปริมาณมาก จากการชักโครกเพื่อไล่สิ่งของดังกล่าวลงท่อ
๓. ใช้สบู์เหลวแทนสบู์ก้อนเมื่อต้องการล้างมือ เพราะการใช้สบู์ก้อนล้างมือจะใช้เวลามากกว่าการใช้สบู์เหลว ทำให้สิ้นเปลืองน้ำมากกว่า แต่การล้างมือด้วยสบู์เหลวที่เข้มข้น ก็จะใช้้น้ำมากกว่าการล้างมือด้วยสบู์เหลวที่ไม่เข้มข้น
๔. ไม่ทิ้งน้ำดื่มที่เหลือในแก้วโดยไม่เกิดประโยชน์อันใด อาจนำไปใช้รดน้ำต้นไม้ ใช้ชำระพื้นผิว หรือใช้ชำระความสะอาดสิ่งต่างๆ ได้ เป็นต้น
๕. ควรใช้เหยือกน้ำกับแก้วเปล่าในการบริการน้ำดื่ม และให้ผู้ที่ต้องการดื่มน้ำดื่มเอง และควรดื่มให้หมดทุกครั้ง

๖. ล้างจานในภาชนะที่ซังน้ำไว้ จะประหยัดน้ำได้มากกว่าการล้างจานด้วยวิธีที่ปล่อยให้ไหลจากก๊อกน้ำตลอดเวลา

๗. การล้างรถยนต์

- ก) ไม่ควรใช้สายยางและเปิดน้ำให้ไหลตลอดเวลาขณะล้างรถ เพราะจะใช้น้ำมากถึง ๔๐๐ ลิตร แต่ถ้าล้างด้วยน้ำและฟองน้ำในกระป๋องหรือภาชนะบรรจุน้ำ จะลดการใช้น้ำได้มากถึง ๓๐๐ ลิตร ต่อการล้างหนึ่งครั้ง
- ข) ไม่ควรล้างรถบ่อยครั้งจนเกินไป เพราะนอกจากจะสิ้นเปลืองน้ำแล้ว ยังทำให้เกิดสนิมตัวถังได้ด้วย

๘. การรดน้ำต้นไม้

- ก) ใช้ Sprinkler หรือ ฝักบัวรดน้ำต้นไม้แทนการฉีดน้ำด้วยสายยาง จะช่วยประหยัดน้ำได้มากกว่า
- ข) ไม่ควรรดน้ำต้นไม้ตอนแดดจัด เพราะน้ำจะระเหยหมดไปเปล่าๆ แต่ควรรดน้ำต้นไม้ในตอนเช้าที่อากาศยังเย็นอยู่ ซึ่งการระเหยจะต่ำกว่า ช่วยให้ประหยัดน้ำได้มาก

๙. นำหลักการ ๓ R คือ การลดใช้น้ำ (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) มาปรับใช้ตามความเหมาะสมกับหน่วยงาน

แนวทางปฏิบัติเพื่อการประหยัดน้ำ ระยะยาว

- ๑. รมรณรงค์ ส่งเสริม และปลูกฝังค่านิยมการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพและรู้คุณค่า รวมทั้งสร้างพฤติกรรมการประหยัดน้ำ
- ๒. ออกแบบและติดตั้งระบบน้ำให้สามารถใช้ประโยชน์จากการเก็บและจ่ายน้ำตามแรงโน้มถ่วงของโลก เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้พลังงานไปสูบลและจ่ายน้ำภายในอาคาร
- ๓. กรณีที่อุปกรณ์ชำรุด จำเป็นต้องเปลี่ยนใหม่ ควรพิจารณาจัดหาอุปกรณ์ที่ประหยัดน้ำทดแทน เช่น ก๊อกประหยัดน้ำ ชักโครกประหยัดน้ำ ฝักบัวประหยัดน้ำ หัวฉีดประหยัดน้ำ เป็นต้น
- ๔. ติดตั้ง Aerator หรือ อุปกรณ์เติมอากาศที่หัวก๊อก เพื่อช่วยเพิ่มอากาศให้แก่ น้ำ ที่ไหลออกจากหัวก๊อก ลดปริมาณการไหลของน้ำ ช่วยประหยัดน้ำ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑. เกิดการปลูกฝังค่านิยมการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพและรู้คุณค่า
- ๒. บุคลากรมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เกิดการประหยัดน้ำมากยิ่งขึ้น
- ๓. หน่วยงานภาครัฐสามารถประหยัดงบประมาณ ช่วยลดค่าสาธารณูปโภคด้านการใช้น้ำลงอย่างคุ้มค่า
- ๔. ลดความต้องการใช้น้ำในภาพรวม สร้างภูมิคุ้มกัน ป้องกันปัญหาการขาดแคลนน้ำในระยะยาว

กลไกบริหารจัดการ

ระดับนโยบาย :

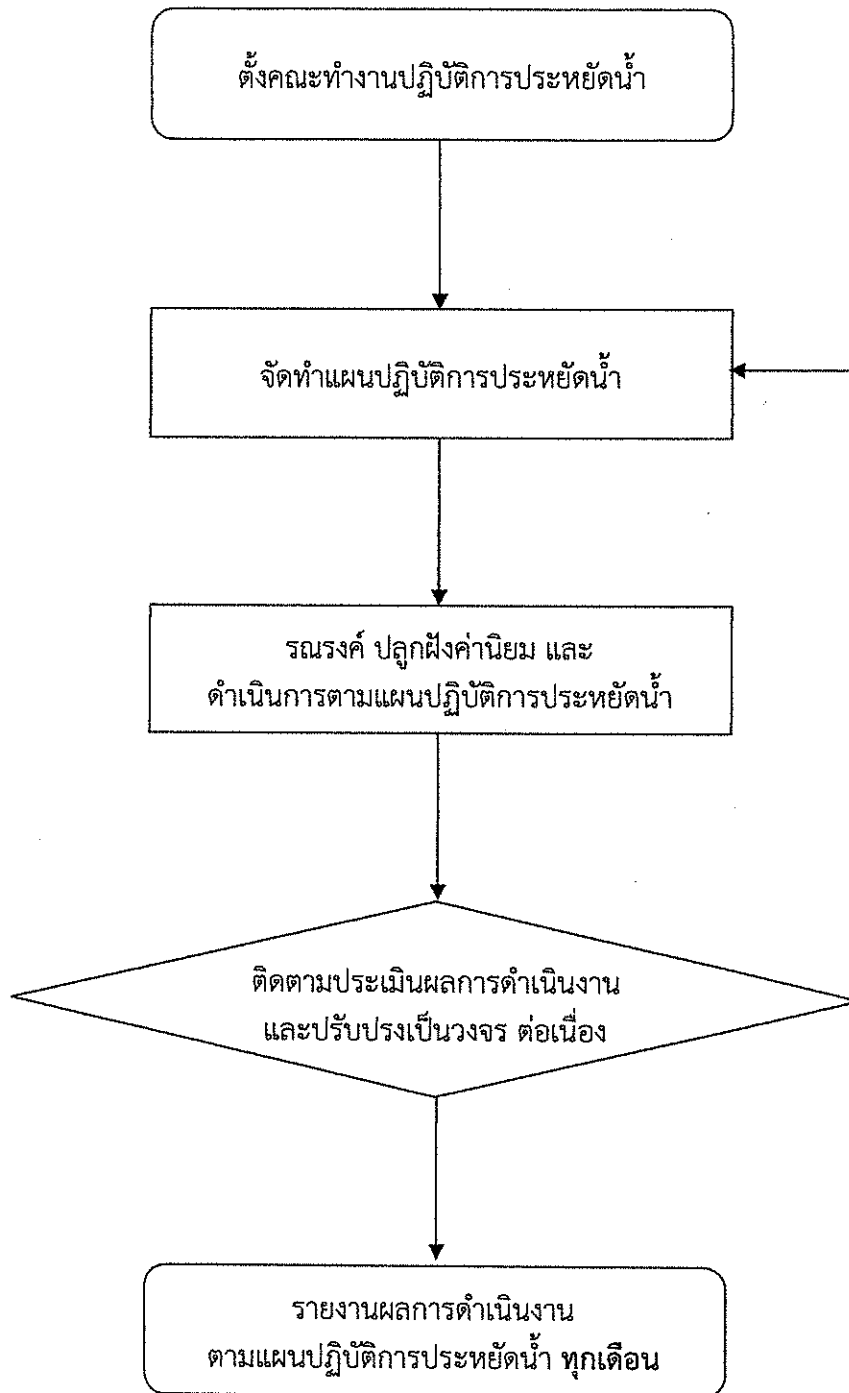
หน่วยงานภาครัฐทุกแห่ง จัดตั้ง “คณะทำงานปฏิบัติการประหยัดน้ำ” ซึ่งกำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานเป็นประธาน และมีผู้ปฏิบัติในทุกระดับ ร่วมเป็นคณะทำงาน เพื่อทำหน้าที่กำกับ ดูแล และประเมินผลการประหยัดน้ำของแต่ละหน่วยงาน และให้รายงานผลการประหยัดน้ำ ส่งให้กรมทรัพยากรน้ำ ทุกเดือน

ระดับปฏิบัติ :

กรมทรัพยากรน้ำ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมชลประทาน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมประชาสัมพันธ์ การประปานครหลวง การประปาส่วนภูมิภาค องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา รมรณรงค์และให้คำแนะนำวิธีการประหยัดน้ำกับส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งภาคเกษตรกรรม ภาคธุรกิจ ภาคอุตสาหกรรม และประชาชนทั่วไป

กระบวนการปฏิบัติการประหยัดน้ำในหน่วยงานภาครัฐ

“น้ำคือชีวิต เป็นพันธกิจของทุกคน”

แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประหยัคน้ำในหน่วยงานภาครัฐ เดือน ..... พ.ศ. ....
 ชื่อหน่วยงาน/กระทรวง .....

ที่	แนวทาง/มาตรการประหยัคน้ำ	ผลการดำเนินการ	หมายเหตุ

รวมปริมาณการใช้น้ำประปา เดือน ..... จำนวน ..... ลูกบาศก์เมตร   ลงชื่อ ..... ผู้รายงาน
 (.....)
 ปริมาณการใช้น้ำเฉลี่ยรายเดือน ปี ๒๕๕๗ เท่ากับ ..... ลูกบาศก์เมตร   ตำแหน่ง .....
 วันที่ .....
 ผลต่าง (เพิ่มขึ้น/ลดลง) เท่ากับ ..... ลูกบาศก์เมตร   โทรศัพท์ .....
 e-mail .....

หมายเหตุ   กรุณาส่งรายงานผลฯ ภายในวันที่ ๕ ของเดือนถัดไป ทาง e-mail : w.allocation@gmail.com
 ผู้ประสานงาน ชื่อ ดร.คมพศ วรณดี และ นายธรรมพงษ์ เนาวบุตร   โทรศัพท์/โทรสาร ๐๒ ๒๗๑ ๖๐๐๐ ต่อ ๖๗๑๐

คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ